

Furnizorii solicita demararea pregatirilor pentru re-liberalizarea pietei de energie electrica si gaze naturale

Asociatia Furnizorilor de Energie din România - AFEER solicita autoritatilor sa demareze urgent pregatirile pentru re-liberalizarea preturilor la energie electrica si gaze naturale, pentru a nu crea haos în piata si a da posibilitatea economiei si populatiei sa se re-adapteze.

"Crizele mondiale, începute odata cu pandemia de coronavirus - sanitara, economica, energetica si geo-politica - au determinat autoritatile române sa ia masuri exceptionale. În domeniul energetic, aceste masuri au avut ca efect plafonarea/compensarea facturilor la energie electrica si gaze naturale. Legislatia în acest sens se aplica pâna la 31 martie 2025. Ceea ce înseamna ca, peste numai câteva luni, aceasta restrictie în sectorul energetic va fi ridicata. Pentru a nu crea haos în piata, solicitam autoritatilor demararea pregatirilor privind re-liberalizarea preturilor la energie electrica si gaze naturale, astfel încât aceasta sa se desfasoare lin, calm, dând posibilitatea economiei, dar si oamenilor, sa se re-adapteze. Numai asa vom putea beneficia cu totii de preturi corecte la energie si gaze", a declarat Laurentiu Urluescu, presedintele AFERR, citat într-un comunicat al asociatiei.

Potrivit legislatiei, consumatorii casnici si industriali beneficiaza de energie electrica la preturi de maximum 1.300 lei/MWh, care includ toate componentele (tarifele de retele, certificate verzi, bonus de cogenerare, accize, TVA). Plafonarea/compensarea facturilor de la bugetul de stat se realizeaza în doua etape: în prima etapa, furnizorii platesc din banii proprii catre producatori, transportatori, distribuitori si bugetul de stat (TVA si accize) diferenta între pretul final platit de consumatori si cel al pietei. În etapa a doua, furnizorilor le sunt decontate de la buget sumele cheltuite pentru statul român, explica reprezentantii AFEER.

"Toate aceste prevederi creeaza furnizorilor îngrijorari în plus! Pe de o parte, avem sume nedecontate înca de anul trecut, iar pe de alta OUG 32/2024 stabileste la 700 lei/MWh valoarea maxima a pretului mediu ponderat al energiei electrice la care ANRE calculeaza sumele de decontat de la bugetul de stat; un plafon artificial introdus fara o analiza corecta a volatilitatii pretului din piata. În plus, ne temem ca Fondul de Solidaritate si cel de Tranziție Energetica, care a fost alimentat prin supra-taxarea producatorilor atunci când preturile au fost foarte mari si din care s-au facut pâna acum rambursarile, nu vor mai fi alimentate suficient pentru decontarea sumelor cheltuite de furnizori pentru sustinerea schemelor de plafonare/compensare introduse de autoritati. Toate acestea ne creeaza expuneri mari la riscul de a nu putea recupera la timp sumele cu care furnizorii suporta schema de ajutor a consumatorilor", subliniaza presedintele AFEER.

Furnizorii mai semnaleaza ca, în prezent, din cauza conditiilor meteorologice, cu coduri rosii de canicula, consumul de energie electrica a ajuns la cote foarte înalte, nu numai în România, ci în toata zona, ceea ce a condus la cresterea preturilor pe pietele spot. Prelungirea acestei situatii poate avea efecte asupra facturilor consumatorilor, asupra furnizorilor si asupra bugetului de stat, prin aplicarea legislatiei privind plafonarea/compensarea facturilor.

Acestia precizeaza, totodata, ca ei nu transmit niciun fel de oferte pe piata de echilibrare, doar transmit operatorului acestei piete consumurile prognozate.

"Țin sa precizez ca furnizorii nu au niciun rol în tranzactiile cu produse de echilibrare pe piata de echilibrare; ei nu sunt furnizori de servicii de echilibrare pe aceasta piata, nu transmit niciun fel de oferte. Pe aceasta piata tranzactioneaza doar operatorul pietei de echilibrare, respectiv Transelectrica S.A., unii dintre producatorii de energie electrica si posesorii capacitatilor de stocare calificate. Furnizorii doar transmit operatorului acestei piete consumurile prognozate si în final deconteaza costurile cu echilibrarea sistemului. Potrivit celor mai recente date publicate de catre Transelectrica, energia tranzactionata pe piata de echilibrare a scazut, de exemplu, în luna

martie 2024, ca procent din consumul total la 3%, fata de 3,7% în aceeași luna a anului 2023. Ca volum, scaderea este de la 172 GWh la 142 MWh. Aceasta scadere cu peste 20% arata ca a fost o îmbunătățire semnificativa a prognozelor tuturor participantilor la piata. Îngrijorator este ca, desi volumul a scazut, preturile platite au crescut de la o medie de aproximativ 400 lei/MWh în anul 2023, la peste 2.000 lei/MWh în 2024, cu maxime ce au depasit si 15.000 lei/MWh. Astfel, desi prognozele lor au avut în acest an un grad de acuratete mai mare, furnizorii sunt cei care suporta pierderile cauzate de cresterile exorbitante ale preturilor. Cauzele acestor cresteri de pret pe piata de echilibrare trebuie lamurite de autoritati împreuna cu producatorii de energie electrica participanti la aceasta piata si cu Transelectrica", a atras atentia Laurentiu Urluescu.

Pe de alta parte, AFEER solicita crearea unei piete pentru garantii de origine, la fel cum exista în celelalte tari din UE. Producatorii, spun reprezentantii asociatiei, cel puțin cei regenerabili, ar putea sa-si recupereze investitiile, prin înfiintarea unei piete voluntare a garantiilor de origine, având în vedere cererea tot mai mare datorata extinderii politicilor ESG ale consumatorilor finali industriali. ESG (Environmental, Social and Governance) reprezinta aplicarea unor practici sustenabile de afaceri în contextul criteriilor de Mediu, Sociale si de Guvernare, care sunt recunoscute si la nivel international.

ANRE emite o garantie de origine pentru fiecare megawatt ora produs din surse regenerabile de energie. În România, în prezent, aceste garantii de origine se transfera de furnizor, clientului sau final, la solicitarea acestuia, odata cu energia electrica vânduta. Furnizorul nu poate transfera unui client final doar garantia de origine, fara sa-i si furnizeze energia electrica aferenta acesteia, explica ei.

"Daca un consumator nu are, deocamdata, nevoie de garantii de origine, acestea se pierd. Practic, se emit degeaba! În schimb, alti consumatori, care au nevoie de astfel de garantii, nu le pot achizitiona. Atragem atentia ca, desi exista cerere tot mai mare, metoda actuala de transfer este ineficienta si provoaca blocaje si lipsuri. De aceea solicitam crearea unei piete functionale pentru aceste garantii de origine, astfel încât acestea sa poata fi transferate independent de energia electrica, la fel cum exista în celelalte tari din UE", a punctat Urluescu.

Înfiintata în anul 2006, AFEER cuprinde, în prezent, un numar de 44 de membri, furnizori si traderi licentiati si activi pe piata de energie electrica si/sau de gaze naturale, care asigura furnizarea energiei atât catre consumatori persoane fizice, cât si catre IMM-uri si consumatori din toate categoriile de agenti economici care activeaza în România, cu o cota de piata de circa 85% din consumul final de electricitate si 85% din consumul final de gaze naturale.